

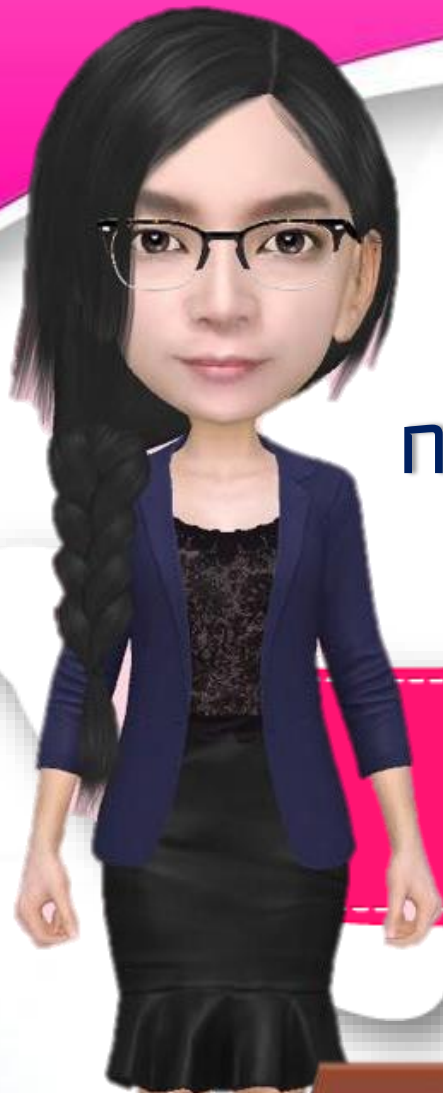
แบบฝึกหัดทักษะคณิตศาสตร์

เล่ม
1

เรื่อง การหาร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความหมายของการหาร

ผกามาตร บุษมิด

ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง)

สังกัดเทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก จังหวัด นราธิวาส

คำนำ

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้ เป็นนวัตกรรมที่จัดทำขึ้นตาม ตามหลักสูตรโรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง 2558) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะกระบวนการกลุ่ม พัฒนาการคิด จัดเนื้อหาที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยแบบฝึกทักษะชุดนี้มีทั้งหมด 7 เล่ม เล่มนี้เป็นเล่มที่ 1 เรื่อง ความหมายของการหาร แบบฝึกทักษะแต่ละเล่มประกอบ ด้วยคำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะคำแนะนำ สำหรับครู คำแนะนำสำหรับนักเรียน ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ชั้นปี จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ แบบฝึกทักษะและแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีความหลากหลายน่าสนใจ ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น พัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทักษะการคิด ทักษะการทำงานกลุ่มและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) คณะครู-อาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่ดี ตลอดจนการให้กำลังใจ ในการจัดทำแบบฝึกทักษะ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

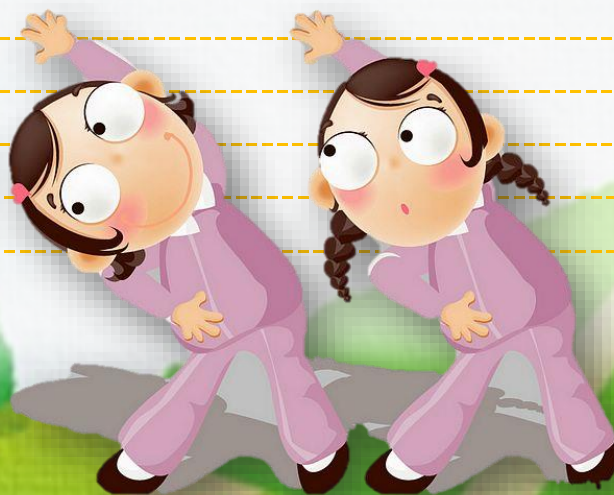
ผกามาตร บุญมิต

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำชี้แจงสำหรับการใช้งาน	1
คำชี้แจงสำหรับครู	2
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	3
ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์	4
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี	5
จุดประสงค์การเรียนรู้/สาระการเรียนรู้	6
แบบทดสอบก่อนเรียน	7
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	8
ใบความรู้	10
แบบฝึกทักษะที่ 1	16
แบบฝึกทักษะที่ 2	17
ใบความรู้	18
แบบฝึกทักษะที่ 3	21
แบบฝึกทักษะที่ 4	24
แบบทดสอบหลังเรียน	27
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	29
ภาคผนวก	30
- เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	31
- เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1	32
- เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 2	33
- เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3	34
- เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 4	37
- เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	40
บรรณานุกรม	41
ประวัติผู้จัดทำ	42

คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะ:คณิตศาสตร์

1. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดนี้ ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะทั้งหมด 7 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง ความหมายของการหาร

เล่มที่ 2 เรื่อง การหารสั้นและการหารยาว

เล่มที่ 3 เรื่อง การหารที่ตัวหารมีหนึ่งหลัก

เล่มที่ 4 เรื่อง การหารที่ตัวหารมีสองหลัก

เล่มที่ 5 เรื่อง การหารที่ตัวหารมีสามหลัก

เล่มที่ 6 เรื่อง การเขียนประโยคสัญลักษณ์การหาร

เล่มที่ 7 เรื่อง การแสดงวิธีการแก้โจทย์ปัญหาการหาร

2. แบบฝึกทักษะเล่มนี้ เป็นแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

เล่มที่ 1 เรื่อง ความหมายของการหาร

3. แต่ละเล่มมีส่วนประกอบ ดังนี้

3.1 คำแนะนำสำหรับผู้รับครู

3.2 คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง

3.3 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

3.4 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

3.5 สาระการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้

3.6 แบบทดสอบก่อนเรียน

3.7 ใบความรู้

3.8 แบบฝึกทักษะ

3.9 แบบทดสอบหลังเรียน

3.10 เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียนและแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

4. การทำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ แต่ละเล่มให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนรู้

5. ผู้เรียนจะต้องทำแบบฝึกทักษะถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป ของจำนวนข้อสอบทั้งหมดจึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินของแต่ละแบบฝึก

6. ผู้เรียนจะต้องทำแบบทดสอบถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป ของจำนวนข้อสอบทั้งหมดจึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำแนะนำสำหรับครู

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้ ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อ
ครูผู้สอนได้นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เล่มนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควร
ปฏิบัติดังนี้

1. ครูควรจัดเตรียมแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์พร้อม กระดาษหัด ให้ครบตาม
จำนวนนักเรียน
2. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ ให้เข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยละเอียด
ก่อนที่จะทำการสอน
3. แนะนำวิธีการทำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ให้นักเรียนเข้าใจ ก่อนลงมือ
ทำ
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์คู่กับแผนการ
จัดการเรียนรู้ที่ 1 (เวลา 2 ชั่วโมง) โดยให้นักเรียนได้ฝึกทำหลังจากที่ครู
สอน เรื่องนั้นๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ถ้าไม่เสร็จ อาจให้เป็นการบ้านหรือ
นอกชั่วโมงเรียน
5. เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการทำกิจกรรม หรือไม่เข้าใจหรือทำแบบฝึก
ทักษะคณิตศาสตร์ไม่ได้ ครูต้องอธิบายเพิ่มเติมสำหรับ นักเรียนที่มี
ปัญหา
6. ใช้เป็นแบบเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้และซ่อมเสริมความรู้ ด้วยตนเอง
7. สังเกตพฤติกรรมการคุณลักษณะพึงประสงค์ทางการเรียนและบันทึกผล

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การ
สอน เรื่อง ความหมายของการหาร ให้นักเรียน ปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังนี้

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม 4-5 คน
2. อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ตั้งใจทำแบบทดสอบก่อนเรียนแต่ไม่ต้องกังวลเรื่องคะแนน
4. ร่วมกันศึกษาใบความรู้ให้เข้าใจ ใช้วิธีการช่วยเหลือและอธิบายกันภายใน
กลุ่ม
5. ให้แต่ละคนทำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของตนเองอย่างตั้งใจ
6. ถ้าทำแบบฝึกทักษะใดไม่ได้ ให้กลับมาทบทวนเนื้อหาและให้เพื่อนช่วย
อธิบาย ก่อนขอคำแนะนำจากครู
7. เมื่อเสร็จทุกแบบฝึกทักษะ ให้เปลี่ยนกันในกลุ่มตรวจคำตอบจาก
ภาคผนวก
8. ทำแบบทดสอบหลังเรียน ด้วยความตั้งใจและซื่อสัตย์
9. ตรวจคำตอบจากเฉลย สรุปผลคะแนนที่ได้ลงในตารางบันทึกคะแนน

ขั้นตอนการเรียนรู้

โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

1. อ่านคำแนะนำสำหรับนักเรียน

2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ศึกษาเนื้อหา/ใบความรู้

4. ลงมือทำแบบฝึกทักษะ/ตรวจ

5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

ประเมินผล

ศึกษาเนื้อหา
และฝึกทักษะต่อไป

ไม่ผ่าน

ผ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดชั้นปี

ค 1.2 ป. 4/1 บวก ลบ คูณ หาร และบวก ลบ คูณ หารระคนของจำนวนนับและศูนย์ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ

สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ค 6.1 ป.4/2 ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ค 6.1 ป. 4/3 ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ค 6.1 ป. 4/4 ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระการเรียนรู้

- ความหมายของการหาร
- การหารลงตัว เป็นการแบ่งจำนวนออกได้เท่าๆ กัน และหมดพอดี
- การหารที่ไม่ลงตัว เป็นการแบ่งจำนวนออกได้เท่าๆ กัน แต่ยังมีเศษเหลือของผลหาร
- การตรวจคำตอบของการหารลงตัวทำได้โดยการนำผลหาร มาคูณกับตัวหารจะได้คำตอบเท่ากับตัวตั้งพอดี
- การตรวจคำตอบของการหารที่ไม่ลงตัว ทำได้โดยการนำผลหารมาคูณกับตัวหาร และบวกด้วยเศษ จะได้คำตอบเท่ากับตัวตั้งพอดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการหารได้
2. นักเรียนสามารถเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการหารจากรูปภาพที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการหารลงตัวและการหารที่ไม่ลงตัวได้
4. นักเรียนสามารถตรวจคำตอบของโจทย์ปัญหาการหารลงตัวและการหารที่ไม่ลงตัวได้

ทักษะ/กระบวนการ (P)

1. การแก้ปัญหา
2. การให้เหตุผล
3. การสื่อสาร สื่อความหมายและการนำเสนอ
4. การเชื่อมโยงความรู้
5. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
และทำเครื่องหมาย **×** ลงในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

- จำนวนในข้อใดที่หารด้วย 4 ได้ลงตัวทุกจำนวน
 - 12 และ 18
 - 16 และ 22
 - 22 และ 30
 - 28 และ 32
- ข้อใดหารไม่ลงตัว
 - $60 \div 5 = \square$
 - $63 \div 9 = \square$
 - $72 \div 8 = \square$
 - $85 \div 7 = \square$
- โซ่เปียมีส้ม 120 ผล จัดแบ่งใส่ตะกร้า ตะกร้าละ 40 ผล จะแบ่งส้มได้ทั้งหมดกี่ตะกร้า
 - 2 ตะกร้า
 - 3 ตะกร้า
 - 4 ตะกร้า
 - 5 ตะกร้า
- คำตอบของการหารลงตัวจะมีเศษเท่าใด
 - 0
 - 1
 - 2
 - เท่าใดก็ได้
- ข้อใดหาคำตอบโดยใช้วิธีการหาร
 - นกเกาะกิ่งไม้ 5 ตัว บินไป 5 ตัว เหลือนกกี่ตัว
 - แม่มีมั่งคุด 50 ลูก แบ่งเป็นกอง กองละ 5 ลูก จะได้มั่งคุดกี่กอง
 - อรณิชาซื้อไข่ไก่ ราคาฟองละ 3 บาท ซื้อมา 12 ฟอง อรณิชาจะต้องจ่ายเงินกี่บาท
 - ราฟมีเงิน 76 บาท ชัลวามีเงิน 32 บาท ราฟและชัลวามีเงินรวมกันกี่บาท

แบบทดสอบก่อนเรียน

6. “พ่อมีลองกอง 240 กิโลกรัม แบ่งใส่ถุงเท่าๆ กัน 5 ถุง” จากข้อมูลควรตั้งคำถามว่าอย่างไร
- พ่อจะแบ่งลองกองได้กี่ถุง
 - พ่อจะแบ่งลองกองได้ 5 ถุง
 - พ่อจะขายลองกองได้เงินกี่บาท
 - ลองกองแต่ละถุงหนักกี่กิโลกรัม
7. $3,072 \div 12 = \square$ กับ $2,304 \div 9 = \square$
 ประโยคสัญลักษณ์ทั้งสอง เหมือนกันในเรื่องใด
- ตัวตั้ง
 - ตัวหาร
 - ผลหาร
 - ตัวประกอบ
8. “ไฟซอลขายเสื้อตัวละ 180 บาท ได้เงินทั้งหมด 4,500 บาท” จากข้อมูลควรตั้งคำถามว่าอย่างไร
- ไฟซอลขายเสื้อตัวละกี่บาท
 - ไฟซอลขายเสื้อได้ทั้งหมดกี่ตัว
 - ไฟซอลขายเสื้อได้เงินทั้งหมดกี่บาท
 - เสื้อแต่ละตัวราคาเท่ากันหรือไม่
9. “แม่ซื้อส้มมา 432 ผล แบ่งใส่ถุง ถุงละ 12 ผล และซื้อมังคุดมา 360 ผล แบ่งใส่ถุง ถุงละ 15 ผล” ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- แม่แบ่งส้มใส่ถุงได้ 35 ถุง
 - แม่แบ่งมังคุดใส่ถุงได้ 24 ถุง
 - แม่แบ่งส้มใส่ถุงได้น้อยกว่ามังคุด
 - แม่แบ่งมังคุดใส่ถุงได้มากกว่าส้ม 12 ถุง
10. นักเรียน 1,752 คน แบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 25 คน จะเหลือนักเรียนกี่คนที่ไม่มีกลุ่ม
- ไม่มีเหลือเลย
 - 1 คน
 - 2 คน
 - 3 คน

กระดาษคำตอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
รวม				

ถ้าไม่แน่ใจในคำตอบ พี่น้องๆ ไป
ศึกษาจากใบความรู้หน้าถัดไปเลยคะ..

อู๊ย! อย่าคิดมาก
นะทุกคน ลู๊ๆ

ใบความรู้ ที่ 1

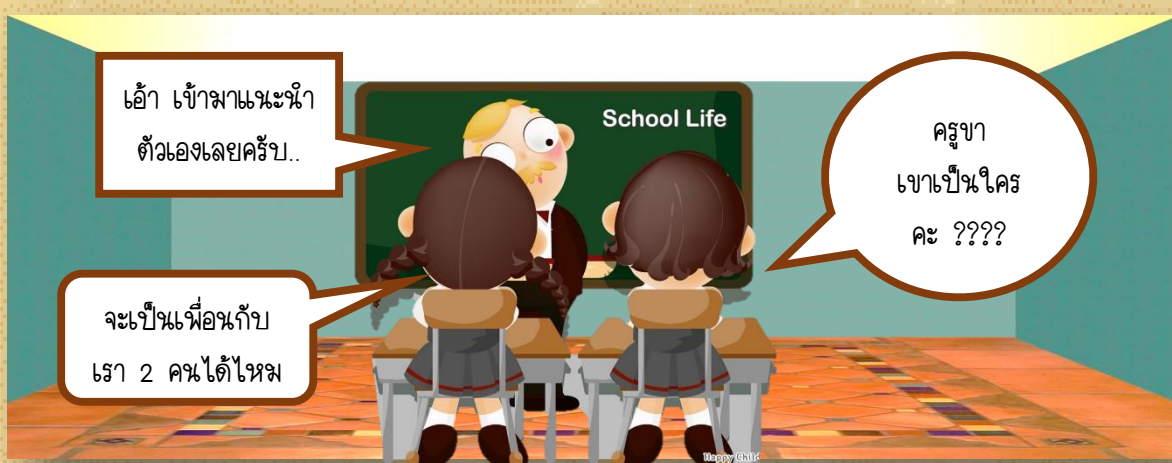
แนะนำเพื่อนใหม่ (เก่า)

ใบความรู้ที่ ๑

แนะนำเพื่อนใหม่ (เก่า)

เช้าวันจันทร์ ในคาบวิชาคณิตศาสตร์ ห้อง ป.4/1 โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง)
คุณครูเข้ามาในห้องพร้อมบอกว่าจะมีเพื่อนใหม่มาแนะนำให้นักเรียนรู้จัก ทุกคนตื่นเต้นที่ได้เจอ

เด็กๆ ต่างตกใจ เมื่อรู้ว่าเพื่อนใหม่เป็นใคร เพราะคนที่ย้ายมานั้น คือ หาร เพื่อนที่ไม่ค่อยมีใครชอบ ตอน ป.3 เพราะเขาเป็นคนที่เข้าใจยาก มีคนชอบแต่ไม่กี่คน นอกนั้นก็ต่างพากันหันหลังเดินหนีหมด...

คุณครูเห็นท่าไม่ดี เกรงว่าทุกคนจะไม่ยอมเปิดใจให้เพื่อนใหม่ เลยอธิบายรายละเอียดของทำความเข้าใจใหม่ ให้กับนักเรียนทุกคน อย่างละเอียดธิบ ดังนี้

นักเรียนที่รัก ครูอยากให้ทุกคนทำความเข้าใจ (การ) ทารใหม่ นะคะ
 “การหาร คือ การแบ่ง หรือ การนับลด ครั้งละเท่าๆ กัน”

โดยการหาร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 กำหนดจำนวนกลุ่มที่ต้องการแบ่งเท่าๆ กันให้ แล้วหาจำนวนในแต่ละกลุ่มที่แบ่งได้

ลักษณะที่ 2 กำหนดจำนวนในแต่ละกลุ่มที่ต้องการแบ่งเท่าๆ กันให้แล้วหาจำนวนกลุ่มทั้งหมดที่แบ่งได้

อ้อ หนู
เข้าใจแล้วค่ะ

ยกตัวอย่าง

ด.ช.อาหมิน มีปลากัด 8 ตัว เขาต้องการแบ่งใส่ขวดโหล ขวดละเท่าๆ กัน

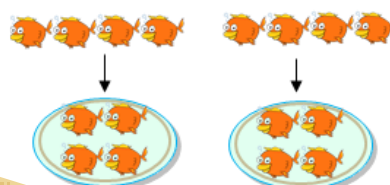

กรณีที่ 1 ด.ช.อาหมิน แบ่งตามลักษณะที่ 1 คือ กำหนดจำนวนกลุ่ม (ขวดโหล)

ด.ช.อาหมิน แบ่งปลากัดใส่ขวดโหลเท่าๆ กัน 2 ขวด ขวดโหลแต่ละขวดจะมีปลากัดกี่ตัว

เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ $8 \div 2 = 4$ ได้จาก $2 \times 4 = 8$

ตอบ ด.ช.อาหมิน จะแบ่งปลากัดได้ขวดโหลละ 4 ตัว

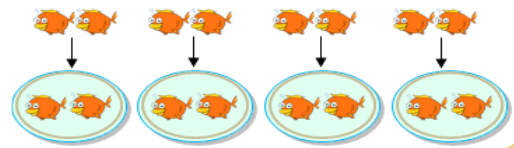
เพื่อนๆ เข้าใจกันแล้ว
ใช้ไหมคะ ต๋อไป

กรณีที่ 2 ถ้า ด.ช.อามิน แบ่งตามลักษณะที่ 2 คือ กำหนดจำนวนในแต่ละกลุ่ม (ปลากัด)
ด.ช.อามิน แบ่งปลากัดใส่ขวดโหล ขวดละ 2 ตัว ด.ช.อามินจะแบ่งปลากัดได้กี่ขวด

เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ $8 \div 2 = 4$ (ได้จาก $4 \times 2 = 8$)

ตอบ ด.ช.อามิน จะแบ่งปลากัดใส่ขวดโหลได้ 4 ขวด

สรุปแบบนี้ใช้ไหมคะ จากกรณีที่ 1 และ 2 เป็นการหาผลหาร

โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่าง การคูณ และ การหาร

เราสามารถหาคำตอบของ

$$8 \div 2 = \square$$

ได้จาก

$$2 \times 4 = 8$$

หรือ

$$4 \times 2 = 8$$

ก็ได้

ทุกคนเก่งมากค่ะ ใครมีข้อสงสัยอะไรอีกบ้างคะ

หนูพอจะเข้าใจแล้วค่ะ แต่หนูยังสงสัยอีกเรื่อง

การหารเกี่ยวข้องกับการคูณอย่างไรอีกบ้าง
แล้วตัวตั้ง ตัวหาร และผลหาร คืออะไรคะ

School Life

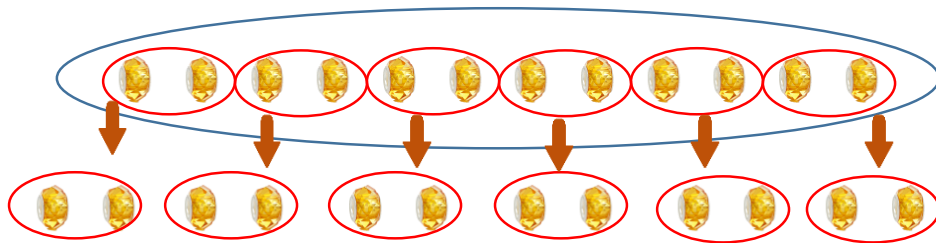
ดีมากจ้า ครูอธิบายเพิ่มให้ฟัง ดั่งนี้นะคะ...

อันที่จริง การหารเกี่ยวข้องกับการคูณโดยตรงเลย แต่ การหารจะเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับการคูณ เพราะ การคูณ คือการนำมารวมกัน หรือ นำจำนวนที่เท่ากันมาบวกกันหลายๆ ครั้ง เช่น

$$4 \times 6 = 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 24$$

แต่... การหารเป็นแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ละเท่ากัน

ยกตัวอย่าง ครูมีลูกปัด 12 เม็ด แบ่งให้นักเรียน คนละ 2 เม็ด ครูจะแบ่งให้นักเรียนได้กี่คน

สามารถเขียนประโยคสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ให้สอดคล้องกับภาพได้ดังนี้

$$12 \div 2 = 6$$

เรียก 12 ว่า **ตัวตั้ง** หมายถึง จำนวนลูกปัดทั้งหมด

เรียก 2 ว่า **ตัวหาร** หมายถึง จำนวนลูกปัดที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ

เรียก 6 ว่า **ผลหาร** หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้รับลูกปัด

โดยที่ $12 \div 2 = 6$ หรือ **ตัวตั้ง** $\div$ **ตัวหาร** = **ผลหาร**

มีความหมายว่า ครูมีลูกปัดทั้งหมด 12 เม็ด แบ่งให้นักเรียนคนละ 2 เม็ด ครูจะแบ่งลูกปัดให้นักเรียนได้ทั้งหมด 6 คน

เคล็ดลับนะคะเพื่อนๆ... หากอยากรู้ว่า ผลหาร มาได้อย่างไร?

ผลหาร คือ ค่าที่เมื่อนำมาคูณ**ตัวหาร** แล้วได้ค่าเท่ากับ**ตัวตั้ง**

ดังนั้น หากเพื่อนๆ คุณไม่เป็นก็จะหารไม่ได้

ยกตัวอย่าง $10 \div 5 = \square$

เพื่อนๆ ต้องท่องสูตรคูณ แม่ 5 (5×1 เป็น 5, 5×2 เป็น 10)

ดังนั้น **คำตอบ** คือ 2

(การหารด้วยเท่าไรก็ตาม เพื่อนๆ ต้องท่องสูตรคูณที่เป็นตัวหาร หารด้วย 6 ท่องสูตรคูณ แม่ 6 หารด้วย 7 ท่องสูตรคูณ แม่ 7)

#กรณีที่ตัวหรมีค่ามากๆ ก็ใช้หลักการคูณ แทนการท่องสูตรคูณ

เข้าใจแล้วค่ะ

ถ้าอย่างนั้น เพื่อนๆ ไปทำแบบฝึกทักษะ
ที่ 1 กับ 2 ในหน้าถัดไปกันเลย

แบบฝึกทักษะที่ 1

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบ ลงใน ☐ และโยงเส้นจับคู่จำนวนที่สัมพันธ์กัน
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

$$36 \div 3 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 8 = 64$$

$$44 \div 4 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 7 = 35$$

$$81 \div 9 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 9 = 81$$

$$35 \div 7 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 7 = 70$$

$$48 \div 6 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 4 = 44$$

$$64 \div 8 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 6 = 64$$

$$70 \div 7 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \times 6 = 36$$

ข้อละ 1 คะแนน
ตรวจคำตอบแล้ว
ขอได้คะแนนเท่าไร

เราได้คะแนนรวม

เพื่อนๆ ลองทำแบบ
ฝึกทักษะนี้ดูครับ
จะได้เข้าใจมากขึ้น

แบบฝึกทักษะที่ 2

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....

เลขที่.....

คำชี้แจง การหาคำตอบโดยใช้ความสัมพันธ์ของการคูณและการหารให้นักเรียนเติมคำตอบลงใน ☐

(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

$$\begin{array}{l} 7 \times 6 = \square \\ 42 \div 6 = \square \\ 42 \div 7 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \square \times 5 = 30 \\ 30 \div 5 = \square \\ 30 \div \square = 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 9 \times 3 = \square \\ 27 \div 9 = \square \\ 27 \div 3 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 8 \times 7 = \square \\ 56 \div 8 = \square \\ 56 \div 7 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 4 \times 6 = \square \\ 24 \div 6 = \square \\ 24 \div 4 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7 \times 3 = \square \\ 21 \div 3 = \square \\ 21 \div 7 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 9 \times 6 = \square \\ 54 \div 6 = \square \\ 54 \div 9 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 15 \times 3 = \square \\ 45 \div 15 = \square \\ 45 \div 3 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 \times 11 = \square \\ 55 \div \square = 5 \\ 55 \div 5 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7 \times 9 = \square \\ 63 \div 7 = \square \\ 63 \div 9 = \square \end{array}$$

คะแนนรวม

ใบความรู้ ที่ 2

การหารลงตัวและไม่ลงตัว

ใบความรู้ที่ 2

การหารลงตัวและไม่ลงตัว

วันนี้เรามาทบทวนความรู้เดิมกันหน่อยนะเด็กๆ ใครพอจะให้คำตอบ
ครูได้บ้างเอ่ย ทำไมผลหาร บางครั้งมีเศษ แต่บางครั้งก็ไม่มีเศษ?

หนูตอบค่ะ จำได้ว่าตอน ป.2 ครูสาธิตีเคยสอนแล้ว หนูขออนุญาตอธิบายให้เพื่อนๆ
ที่ยังสงสัยหรือจำไม่ได้ฟังเองนะคะ เริ่มจากการหารโดยไม่เหลือเศษ หรือเรียกว่า การ
หารลงตัวก่อนนะคะเพื่อนๆ

การหารลงตัว เป็นการแบ่งจำนวนออกได้เท่าๆ กัน และหมดพอดี

ดังนั้น ผลการแบ่งหรือหารจึงเป็น 0 หรือไม่มีเหลือเศษ

การตรวจคำตอบการหารลงตัว ทำได้ง่ายๆ โดยใช้วิธีการคูณมาช่วยคิด

ลองดูตามตัวอย่างด้านล่างนี้นะคะ

ตัวอย่าง วิธีที่ 1 $24 \div 4 = 6$

เราสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยวิธีการคูณ โดย นำ ผลหาร มาคูณกับ ตัวหาร

$$6 \times 4 = 24$$

จะช่วยให้เราตรวจคำตอบของการหารลงตัวได้อย่างถูกต้อง

วิธีที่ 2 $24 \div 4 = 6$

เราสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยวิธีการคูณ โดย นำตัวหาร มาคูณ กับ ผลหาร

$$4 \times 6 = 24$$

จะช่วยให้เราตรวจคำตอบของการหารลงตัวได้อย่างถูกต้อง นั่นคือเราสามารถสลับที่การคูณได้นะคะ

ต่อไป มาดูการหารแบบเหลือเศษ หรือ การหารไม่ลงตัว กันต่อนะคะ

การหารไม่ลงตัว เป็นการแบ่งจำนวนออกเท่าๆ กันแต่ไม่ลงตัว

ดังนั้น ผลการแบ่งหรือหารจึง **ไม่เป็น 0 หรือ เหลือเศษ**

การตรวจคำตอบการหารไม่ลงตัว ทำได้ง่ายๆ โดยใช้ **การคูณและการบวก** มาช่วยในการคิด ลองดูตามตัวอย่างด้านล่างนี้นะคะ

ตัวอย่าง $142 \div 12 = 11 \text{ เศษ } 10$

เราสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยวิธีการคูณ โดย

นำ (ผลหาร มาคูณ กับ **ตัวหาร**) และ บวก ด้วย **เศษ**

$$(11 \times 12) + 10 = 142$$

จะช่วยทำให้เราตรวจคำตอบของการหารที่ไม่ลงตัวได้อย่างถูกต้อง

เก่งมากค่ะ นาเดีย.....

นักเรียนทุกคน เข้าใจมากขึ้นแล้วใช่ไหมคะ ถ้าอย่างนั้นไปลองทำแบบฝึกหัดที่ 3 กับ 4 กันต่อเลยนะคะ Let's go

เพื่อนๆ ลองทำแบบ
ฝึกทักษะนี้ดูครับ
จะได้เข้าใจมากขึ้น

แบบฝึกทักษะที่ 3

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาผลหารจากประโยคสัญลักษณ์ เดิมลงใน
และตรวจคำตอบ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ตัวอย่าง $144 \div 4 = 36$

ตรวจคำตอบ $36 \times 4 = 144$

1. $45 \div 9 =$

ตรวจคำตอบ

2. $189 \div 9 =$

ตรวจคำตอบ

ไม่อยากใช้ไหมคะเพื่อนๆ

3. $98 \div 7 =$

ตรวจคำตอบ

4. $186 \div 6 =$

ตรวจคำตอบ

5. $64 \div 8 =$

ตรวจคำตอบ

6. $108 \div 12 =$

ตรวจคำตอบ

7. $105 \div 7 =$

ตรวจคำตอบ

8. $416 \div 8 =$

ตรวจคำตอบ

9. $238 \div 7 =$

ตรวจคำตอบ

10. $84 \div 12 =$

ตรวจคำตอบ

คะแนนรวม

เพื่อนๆ ลองทำแบบ
ฝึกทักษะนี้ดูครับ
จะได้เข้าใจมากขึ้น

แบบฝึกทักษะที่ 4

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาผลหารจากประโยคสัญลักษณ์และตรวจคำตอบ
(เวลา 15 นาที คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ตัวอย่าง $149 \div 5 = \underline{29} \text{ เศษ } \underline{4}$

ตรวจคำตอบ $(5 \times 29) + 4 = 149$

1. $92 \div 9 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ เศษ } \underline{\hspace{2cm}}$

ตรวจคำตอบ $\underline{\hspace{2cm}}$

2. $75 \div 8 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ เศษ } \underline{\hspace{2cm}}$

ตรวจคำตอบ $\underline{\hspace{2cm}}$

ไม่อยากใช้ไหมคะเพื่อนๆ

3. $135 \div 11 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

4. $101 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

5. $243 \div 6 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

6. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

7. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

8. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

9. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

10. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

คะแนนรวม

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

1. โขเพียมีส้ม 120 ผล จัดแบ่งใส่ตะกร้า ตะกร้าละ 40 ผล จะแบ่งส้มได้ทั้งหมดกี่ตะกร้า
ก. 2 ตะกร้า
ข. 3 ตะกร้า
ค. 4 ตะกร้า
ง. 5 ตะกร้า
2. $3,072 \div 12 = \square$ กับ $2,304 \div 9 = \square$
ประโยคสัญลักษณ์ทั้งสอง เหมือนกันใน เรื่องใด
ก. ตัวตั้ง
ข. ตัวหาร
ค. ผลหาร
ง. ตัวประกอบ
3. จำนวนในข้อใดที่หารด้วย 4 ได้ลงตัวทุกจำนวน
ก. 12 และ 18
ข. 16 และ 22
ค. 22 และ 30
ง. 28 และ 32
4. คำตอบของการหารลงตัวจะมีเศษเท่าใด
ก. 0
ข. 1
ค. 2
ง. เท่าใดก็ได้
5. “พ่อมีลองกอง 240 กิโลกรัม แบ่งใส่ถุงเท่าๆ กัน 5 ถุง” จากข้อมูลควรตั้งคำถามว่าอย่างไร
ก. พ่อจะแบ่งลองกองได้กี่ถุง
ข. พ่อจะแบ่งลองกองได้ 5 ถุง
ค. พ่อจะขายลองกองได้เงินกี่บาท
ง. ลองกองแต่ละถุงหนักกี่กิโลกรัม

แบบทดสอบหลังเรียน

-

กระดาษคำตอบ

แบบทดสอบหลังเรียน

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
รวม				

เราคิดว่า พี่น้องๆ ยิ้มเพราะทำข้อสอบได้แน่นอน
เลยล่ะนะเดี๋ย

เข้าใจการหารมากขึ้นแล้วใช่ไหมคะ พี่น้องๆ
หากอยากเข้าใจมากขึ้น ศึกษาต่อใน **แบบฝึก
ทักษะเล่มที่ 2 เรื่องการหารสั้นและการหารยาว**
แล้วเจอกันนะคะ

พี่น้องๆ ยิ้มหน่อยยิ้ม
ใหญ่เลย ชูชีลาวาตี

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง	6. ง
2. ง	7. ค
3. ข	8. ข
4. ก	9. ข
5. ข	10. ค

#

เพื่อนๆ ลองทำแบบ
ฝึกทักษะนี้ดูครับ
จะได้เข้าใจมากขึ้น

แบบฝึกทักษะที่ 2

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....

เลขที่.....

คำชี้แจง การหาคำตอบโดยใช้ความสัมพันธ์ของการคูณและการหารให้นักเรียนเติมคำตอบลงใน ☐

(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

$$7 \times 6 = 42$$

$$42 \div 6 = 42$$

$$42 \div 7 = 6$$

$$6 \times 5 = 30$$

$$30 \div 5 = 6$$

$$30 \div 6 = 5$$

$$9 \times 3 = 27$$

$$27 \div 9 = 3$$

$$27 \div 3 = 9$$

$$8 \times 7 = 56$$

$$56 \div 8 = 7$$

$$56 \div 7 = 8$$

$$4 \times 6 = 24$$

$$24 \div 6 = 4$$

$$24 \div 4 = 6$$

$$7 \times 3 = 21$$

$$21 \div 3 = 7$$

$$21 \div 7 = 3$$

$$9 \times 6 = 54$$

$$54 \div 6 = 9$$

$$54 \div 9 = 6$$

$$15 \times 3 = 45$$

$$45 \div 15 = 3$$

$$45 \div 3 = 15$$

$$5 \times 11 = 55$$

$$55 \div 11 = 5$$

$$55 \div 5 = 11$$

$$7 \times 9 = 63$$

$$63 \div 7 = 9$$

$$63 \div 9 = 7$$

คะแนนรวม

เพื่อนๆ ลองทำแบบ
ฝึกทักษะนี้ดูครับ
จะได้เข้าใจมากขึ้น

แบบฝึกทักษะที่ 3

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาผลหารจากประโยคสัญลักษณ์ เดิมลงใน
และตรวจคำตอบ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ตัวอย่าง $144 \div 4 = 36$

ตรวจคำตอบ $36 \times 4 = 144$

1. $45 \div 9 =$

5

ตรวจคำตอบ $5 \times 9 = 45$

2. $189 \div 9 =$

21

ตรวจคำตอบ $21 \times 9 = 189$

ไม่อยากใช้ไหมคะเพื่อนๆ

3. $98 \div 7 =$ 14

ตรวจคำตอบ

$14 \times 7 = 98$

4. $186 \div 6 =$ 31

ตรวจคำตอบ

$31 \times 6 = 186$

5. $64 \div 8 =$ 8

ตรวจคำตอบ

$8 \times 8 = 64$

6. $108 \div 12 =$ 9

ตรวจคำตอบ

$9 \times 12 = 108$

7. $105 \div 7 =$ 15

ตรวจคำตอบ $15 \times 7 = 105$

8. $416 \div 8 =$ 52

ตรวจคำตอบ $52 \times 8 = 416$

9. $238 \div 7 =$ 34

ตรวจคำตอบ $34 \times 7 = 238$

10. $84 \div 12 =$ 7

ตรวจคำตอบ $7 \times 12 = 84$

คะแนนรวม

เพื่อนๆ ลองทำแบบ
ฝึกทักษะนี้ดูครับ
จะได้เข้าใจมากขึ้น

แบบฝึกทักษะที่ 4

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาผลหารจากประโยคสัญลักษณ์และตรวจคำตอบ
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ตัวอย่าง $149 \div 5 = \underline{29} \text{ เศษ } \underline{4}$

ตรวจคำตอบ $(5 \times 29) + 4 = 149$

1. $92 \div 9 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ เศษ } \underline{\hspace{2cm}}$

ตรวจคำตอบ $\underline{\hspace{2cm}}$

2. $75 \div 8 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ เศษ } \underline{\hspace{2cm}}$

ตรวจคำตอบ $\underline{\hspace{2cm}}$

ไม่อยากใช้ไหมคะเพื่อนๆ

3. $135 \div 11 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

4. $101 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

5. $243 \div 6 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

6. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ

7. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

8. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

9. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

10. $45 \div 9 =$ _____ เศษ _____

ตรวจคำตอบ _____

คะแนนรวม

เฉลยแบบทดสอบจบหลังเรียน

1. ข

2. ค

3. ง

4. ก

5. ง

6. ค

7. ง

8. ข

9. ข

10. ข

บรรณานุกรม

ดวงเดือน อ่อนน่วม. (2551). **คณิตศาสตร์ ป.4**. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

_____. (2551). **แบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ ป.4**. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

เทพฤทธิ์ ยอดใส และคณะ. (2555). **เก่งคณิตศาสตร์ ป.4 เล่ม 1 : แบบฝึกหัดเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิติกร ระดม และคณะ. (2553). **หนังสือแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ ป.4**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

_____. (2551). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สุวรรณ จัษฎทองและประทุมพร ศรีวัฒนกุล. (2553). **คณิตศาสตร์ ป.4**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

เอกรินทร์ สิมหาศาล และคณะ. (2551). **แม่บทมาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง คณิตศาสตร์ ป.4**. นนทบุรี : บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด.

Barbara Gregorich. (2008). **Brain Quest Grade 4 Workbook**. New York: Workman Publishes Company, Inc.

ประวัติย่อของผู้จัดทำ

ชื่อ-สกุล ที่อยู่ปัจจุบัน	นางสาวผกามাত্র บูหิมิต 81/5 หมู่ 6 ตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) ตำบลสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	สำเร็จการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสี่มวลงนกีฬา อ.สะเดา จ.สงขลา
พ.ศ. 2542	สำเร็จการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสะเดา “ซรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์” อ.สะเดา จ.สงขลา
พ.ศ. 2546	สำเร็จการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนท่าใหญ่วิทยา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
พ.ศ. 2550	สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขา เทคโนโลยีการวัดและประเมินผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2556	สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ประวัติการรับราชการ	
พ.ศ. 2553 - 2555	บรรจุแต่งตั้ง ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส
พ.ศ. 2555 - 2558	ดำรงตำแหน่ง ครู โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส
พ.ศ. 2558 - ปัจจุบัน	ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส

